

KUURROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUURROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 10
Lokakuu

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava.

Toim. sihteer.
Johanneksentie 4.
puh. 81 54.

30:s vuosik. 1925

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 10 mk. koko vuodelta. —

Elias Lönnrot.

(jatkoa.)

Näin jäi Lönnrot Ida tyttärensä kanssa kahden elämään kun kuolema korjasi pois koko muun perheen. Kun naapurit olivat myyneet ja kaataneet pois metsänsä Nikun talon ympäriltä muuttui näköala rumaksi ja autioksi. Sentähden ei L. enää tahtonut siinä

asua. Hän myi talonsa professori *Uno Cygnaeukselle* ja osti itse *Lammintalon*, joka oli vielä kauempana kirkolta ja maantieltä kuin Niku. Siellä vietti Lönnrot tyttärensä Idan kanssa vanhuutensa viimeiset vuodet kaukana maailman melusta. — Kotielämä Lammilla oli hiljaista ja yksinkertaista. Lönnrot itse seiso i kirjoitus-pöytänsä äärestä varhaisesta aamusta iltamyöhään valmistellen teoksiaan. Päivän kuluessa käväsi hän kävelemässä tahi talvella hiihtämässä. Joskus kävi talossa vieraita, jopa kaukaisia ulkomaalaisiakin tuli tervehtimään kuuluisaa oppinutta miestä. He hämmästyivät Lönnrotin vaatimattomuutta sekä hänen yksinkertaisia elintapojaan kaukaisella maaseudulla.

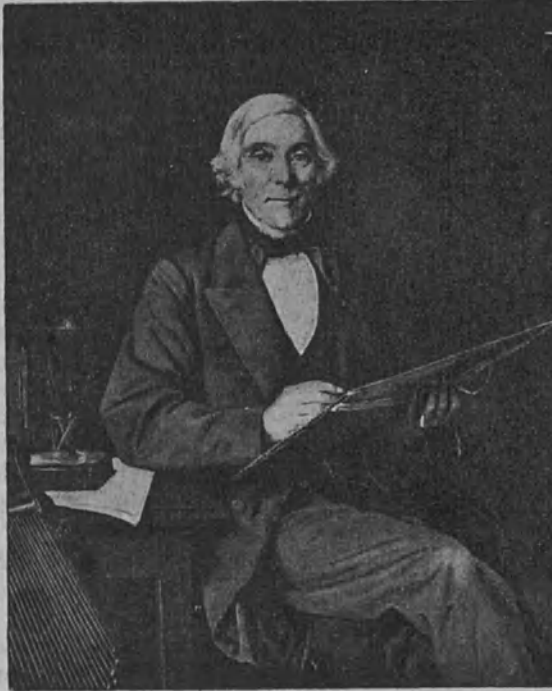
Erittäin ystävällisesti kohteli Lönnrot sammattalaisia, antoi heille hyviä neuvoja ja sovitteli heidän riitaisia asioitaan. Varsinkin omista palvelijoistaan piti hän vanhuuteensa asti hyvän huolen. Hän istui usein tuvassa ja keittiössä keskustellen heidän kanssaan. Hän tilasi heille omia sanoma-

lehtiä ja osti heille kirjoja. Sunnuntaisin pidettiin kotihartaushetki, jolloin luettiin saarna ja rukous sekä veisattiin virsiä kanteleen säestyksellä. Näin vietti tuo oppinut suurmies kaunista, rauhaisaa, elämänsä iltaa synnyinseutunsa salomailla iloisena,

onnellisena ja nöyränä Jumalan palvelijana. Ei kukaan häntä vihannut. Kaikki häntä kunnioitivat ja kaikille osoitti hän ystävällisyyttä ja osanottoa.

Muutamia kertoja vanhuutensa viimeisinä vuosina täytyi hänen matkustaa Helsinkiin juhliin, joita kansalaiset pitivät hänen kunniaakseen. Vastenmielisesti hän niihin meni. Mutta ei voinut jäädä poiskaan. V. 1872 toimeenpani esim. ylioppilaskunta muistojuhlan sentähden, että 50 vuotta oli kulunut siitä kun Lönnrot, Snellman ja Runeberg samalla viikolla olivat tulleet ylioppilaisiksi. V. 1877 pidettiin Helsingin yliopistossa maisterinvihkiäiset, jolloin Lönnrot vi-

hittiin riemumaisteriksi. Sinne ei hän mielellään mennyt. Ja vain suurella vaivalla saivat hänen ystävänsä hänet panemaan valkoisen kaulaliinan kaulaansa ja ripustamaan kunniamerkit takin rintaan. V. 1882 pitivät kansalaiset hänelle suuren juhlan hänen täyttäessään 80 vuotta. Lönnrot sai kovin paljon silloin kunnianosoituksia ja koko maassa juhliittiin päivän johdosta.

Elias Lönnrot

Paikkarin torppa Sammatissa.

Paikkarin torpan tupu, jossa Lönnrot syntyi.

Vielä pari vuotta eli Lönnrot 80 vuotispäivänsä jälkeen. Niitten vuosien kuluessa väsyi hän vähitellen vaikka aina koettikin olla työssä.

V. 1883 lopulla hän vilustui kun makasi liian kylmässä huoneessa. Maaliskuussa 1884 täytyi hänen mennä sairausvuoteelle, josta ei enää nousut. Mutta siinäkin hän vielä kirjoitteli ja korjaili virsiänsä. Hän tiesi kuolevansa kohta ja pyysi tyttärensä toimittamaan hänet hiljaisuudessa haudata ja sitten vasta ilmoittamaan siitä Helsinkiin. Hartaalla ja lapsellisella luottamuksella valmistautui hän eroamaan tästä elämästä. Maalisk. 19 p. 1884 hän hiljaa ja rauhallisesti kuoli. Hänen viimeisiä sanojaan oli: „En luule, että minulla tässä maailmassa on yhtään vihamiestä; ja toivonpa Vapahtajani kautta olevani sovinnossa myös Jumalan kanssa.“

Huhtik. 3 p:nä haudattiin Elias Lönnrotin ruumis Sammatin pieneen kirkkomaahan. Vieraita, lähetystöjä, seppeleitä tuli hautajaisiin yli koko Suomen. Koko kansa Lappia, Kajaanin seutua ja Venäjän Karjalaa myöten suri ja kaipasi tämän jalon miehen kuolemaa. Testamentissaan oli hän määrännyt runsaita rahasummia kotipitäjänsä, Sammatin hyväksi. Suurehkon pääoman lahjoitti hän m.m. Sammattiin perustettavalle emäntäkoululle, joka „Elias Lönnrotin emäntäkoulun“ nimisenä

siellä nyt toimii kasvattaen kelpo emäntiä maailmelle, Suomen kansa on pystyttänyt hänelle muhkean muistopatsaan Helsinkiin.

Kansainvälinen kuuromykkäinkoulujen opettajain kokous Lontoossa heinäkuussa v. 1925.

Tässä lehdessä on ennen lyhyesti kerrottu, että kuuromykkäinopettajia koko maailmasta oli kutsuttu yleiseen kokoukseen heinäkuussa Lontooseen. Tästä suurenmoisesta kokouksesta kertoo tanskalainen Nyborgin k.m. koulun johtaja, A. Hansen, seuraavaa:

„Vuosien kuluessa on pidetty yhteensä 6 kansainvälistä k.m. opettajain kokousta. Viimeksi Pariisissa v. 1900 ja Edinburghissa v. 1907 sekä nyt tänä kesänä Lontoossa. Joskus on näitten opettajainkokousten yhteydessä myös pidetty yleisiä kuuromykkäin kokouksia. Niinpä v. 1900 oli Pariisissa k.m. opettajainkokouksen yhteydessä myös kuuromykkäin kokous, eri huoneustossa tietenkin. Silloin oli Pariisissa myös suuri maailman näyttely. V. 1880 pidettiin Italiassa Milanon kaupungissa myös kovin tärkeä k.m. opettajain kokous. Sen seurauksena oli m.m. että puheopetus-metodi tuli yleiseen käytäntöön Italian, Ranskan, Belgian, Englannin ja Amerikan k.m. kouluissa.

Pariisin kokouksessa v. 1900 oli vielä kiivasta väittelyä puhe- ja viittomaopetuksesta. Nyt Lontoon kokouksessa ei tästä kysymyksestä enää väitelty. Näyttää siltä, että kaikissa maissa ymmärretään puheopetus-metodin hyöty ja että siis puheopetus menee varmasti ja voitokkaasti eteenpäin. Mutta voi myös huomata nyt, etteivät puheopetuksen kannattajat enää ole niin vihaiset kuin ennen siitä jos puhekoulun käyneet k.m. kokouksissaan ja keskinäisessä seurustelussaan puhuvat viittomakielellä.

Lontoon kokouksessa oli paljon osanottajia. Amerikasta oli saapunut 50 opettajaa, Ruotsista

Maisema Sammatista.

12, Tanskasta 2, Norjasta 1, Saksasta 2, Ranskasta, Belgiasta, Italiasta, Hollannissa, Espanjasta, Puolasta, Venäjältä, Tsekkoslovakiasta, Egyptistä, Japanista y.m. Suomesta ei ollut ketään. Englantilaisia opettajia oli tietysti eniten. Maailman parhain k.m. yhdistys, englantilainen *National College* oli järjestänyt hyvän ohjelman kokoukselle. Osanottajia vietiin katsomaan parhaillaan toimessa olevia k.m. kouluja, joissa saivat kuulla ja katsoa opetusta.

Kokouksen juhlallisen avauksen oimitti opetusministeri, loordi *Eustace Percy*. Kokouksen istunnoissa kävi monta kuuluisaa englantilaista hallitusmiestä ja puheenjohtajina toimi eteviä kirkon, koulun ja hallituksen jäseniä, esim. Kardinaali Bourne, herttuatar Aholl, Manchesterin yliopiston varakansleri, professori Meiers y.m. Kuuromykkäin asialle on hyödyksi kun näin etevät ja ylhäiset henkilöt rupeavat sitä auttamaan.

Kaikki kokouksen jäsenet olivat yksimielisiä siitä, että kuuromykkäinkoulut Englannissa ovat maailman parhaita. Hämmästyimme katsellessamme kuinka eteviä koulujen oppilaat olivat sekä puheessa, tiedoissa että käsitöissä.

Kokouksen yhteyteen oli järjestetty oppilaitten töitten näyttely. Englantilaiset veivät tässäkin voiton vaikka oppilaat siellä lopettavat koulunsa jo 16 vuotuisina. Varsinkin tyttöjen käsityöt olivat erittäin hyvin valmistetut kuten poikainkin puusepäni-, suutarin- ja räättätintyöt. *Ruotsista* oli myös tuotu erittäin hyvin valmistettuja esineitä. Tanskasta ei otettu osaa näyttelyyn. Esitelmistä olivat huomattavimmat ne, jotka koskivat k.m. oppilaitten käytännöllistä kehitystä. Johtaja *Hansen* alusti kysymyksen oppilaitten jakamisesta a-, b- ja c-oppilaihin. Tätä jakoa ei Englannissa vielä ole, vaikka se meillä pohjoismaissa on olemassa. Mutta Englannissakin jo aletaan ymmärtää jakamisesta johtuva hyöty. Englantilaiset ymmärtävät kuinka tärkeätä on saada kuuromykkäin opetus oikein *hyvälle* kannalle. Sentähden viime vuosina on opettajain palkkoja parannettu ja opettajain valmistautumista tehtäviinsä tehostettu. Englannissa pannaan hyvin suuri paino, ei ainoastaan tietojen jakamiseen oppilaille, vaan ennen kaikkea heidän kasvatukseensa siveellisiksi ja hyväiksi ihmisiksi. Tämä päämäärä onkin siellä vahvasti etualalla."

Nikkarilan Talouskoulu.

Tänä syksynä on kulunut 20 vuotta siitä, kun Nikkarilan Kuuromykkätyttöjen Talouskouluun otettiin ensimmäiset oppilaat. Heitä oli yhteensä 10. Sen jälkeen on joka syksy otettu uusia oppilaita ja entisiä on päässyt koulusta pois. On siis paljon kuuromykkäiä, jotka tuntevat Nikkarilan talouskoulun, mutta löytyy myöskin paljon sellaisia

Nikkarilan talouskoulu.

kouluiässä olevia tyttöjä, joilla ei ole oikeita tietoja heille tärkeästä talouskoulusta. Ehkäpä he haluaisivat tietää, minkälaista Nikkarilassa on ja mitä kaikkea hyvää saa oppia.

Joka syksy lokakuun lopulla tai marraskuun alussa saapuu Pieksämäen asemalle joukko tyttöjä, jotka ovat matkustaneet mikä kaukaa Lapin rajoilta, mikä Karjalasta, Hämeestä tai Lounais-Suomesta. He ovat oululaisia, turkulaisia, kuopiolaisia, mikkeliläisiä, kaikki tuttuja ja tuttujen tuttuja. Nikkarilan hevoset ovat vastassa asemalla. Tytöt ja korit pannaan kärryille ja pienen ajomatkan perästä ollaan perillä, jossa taas uudet tutut, vanhat koulutoverit, ovat vastassa. Ei puutu uutisia puolin eikä toisin, ei tulijoilta eikä vastaanottajilta.

Kun matkan vaivat ja väsymys on poisleväty, alkaa varsinainen koulutyö. Keittiössä alkavat hääritä „emännät“ patojensa ja kattilainsa kanssa. Siellä on monenlaisia touhua: toiset laittavat ruokaa, toiset leipovat. Siellä saa oppia säilykkeiden valmistamista ja monenlaisia hyödyllisiä töitä johtajattaren ja hänen apulaisensa johdolla. Vuorotellen joutuu yksi tytöistä „sisäköksi“. Hän saa oppia kattamaan pöytää, tarjoilemaan ruokaa ja huolehtimaan siisteydestä ja hyvästä järjestyksestä huoneissa.

Keittiön ohella on tyttöjen hauskin paikka käsityösalilla. Siellä seisoo joukko kangaspuita, joissa kudotaan monenlaisia kankaita. Niistä valmistetaan sitten pukuja ja liinavaatteita. Käsityöopettajatar neuvoa, kuinka mitataan, leikataan ja sovitetaan. Tällaista on työ talvella sisällä. Se on hyödyllistä ja opettavaista.

Mutta reippaat tytöt kaipaavat myös liikkumista ulkona. Siihen he ovatkin tilaisuudessa, sillä koululla on karjaa, jota he saavat vuorotellen hoitaa. Karjako neuvoa heitä oikein hyvin hoitamaan lemmiä ja vasikoita, lampaita, sikoja ja pikkuporsaita. Meijerissä hän neuvoa sitten käsittelemään maitoa ja valmistamaan voita. Koululla on vielä kaunis kanala, jossa tytöt saavat oppia heille erittäin sopivaa työtä, kananhoitoa. Hauskaa on kil-

Nikkarilan tytöt huvimatalla.

pailla siitä, kenen viikolla on enimmän munia pe-
sistä löytynyt.

Näin työn alituisesti vaihdellessa kuluu pitkä
talvi aivan huomaamatta hauska toveriseurassa.

Mutta tämän käytännöllisen opetuksen lisäksi
saavat oppilaat vielä tietopuolista opetusta koko
talven 2 tuntia päivässä. Silloin opettajat vuo-
rotellen selittävät heille ruuanlaittoa, kodintalou-
deu eri puolia, käsityöoppia, karjanhoitoa, kanan-
hoitoa, kasvitärhanhoitoa, ja kun oikein hauskaa
tahdotaan pitää, niin silloin otetaan sanomalehdet
esille ja luetaan ja keskustellaan päivän tapahtu-
mista. Ja niin tulee vähitellen kevät ja Vappu,
ja silloin on työ sisältä loppu. Kaikki pyrkivät
ulos, käsityöhuone jää jyhjäksi, ainoastaan „emän-
nät“ jäävät keittiöön potojaan hoittelemaan.

Nikkarilassa on kaunis puutarha. Siellä alka-
vat puutarhatyöt: lavojen kylväminen, kasvitärha-
maitten vaimistaminen ja monenlaiset muut kevät-
työt. Siellä saavat tytöt oppia kaikenlaisten keit-
tiökasvien viljelemistä. Myöskin peltotöihin ote-
taan osaa. Heinän ja viljan korjuu ovat maan-
viljelyksen hauskipia töitä ja juuri niissä töissä
tytöistä on suurin apu.

Mutta työn ohella pidetään myöskin hauskaa.
Kahvikestit heinä- tai ruispellolla tai pieni hui-
matka johonkin ympäristön kauniiseen paikkaan
tarjoavat virkistävää vaihtelua kesäisin. Samoin
jäävät talvisin unohtumattomiksi muistoiksi monet
kauskat juhlat, hiihto- ja rekiretket, kuin myös-
kin tuttavallinen seurustelu toverien kesken haus-
koissa, siisteissä oppilashuoneissa. Yhdessä siellä
toverukset kasvattelevat kukkasiaan, yhdessä he
siellä miettivät suunnitelmiaan. Niiden 2 vuoden
kuluessa, jotka he Nikkarilassa viettävät, syntyy
montaa hyvää ystävyysuhdetta tovereihin ja kou-
luun, joista haikein mielin täytyy erota koulun
päätyessä.

Nikkarilassa 30. 9. 25.

Valter Harlin.

Köpenhaminasta Brysselin kautta Pariisiin.

Jatkoa.

Olin kerran eräässä k.m. kokouksessa Brysse-
lissä. Näin silloin paljon kiivasta riitaa. Juoruami-
nen ja epäsoju oli yleistä. Toverit eivät säästä-
neet kovia sanoja ja kiivaita syytöksiä. Monet
suuttuivat niin kovin, että menivät pois kokouk-
sesta, eivätkä tulleet enää takaisin. Sentähden
muodostuu k.m. keskuuteen pieniä »kerhoja» eli
suljettuja yhdistyksiä, joihin yksimieliset samoin-
ajattelevat liittyvät. Mutta niihin on vaikea tun-
temattoman päästä, sillä ainoastaan läheiset tut-
tavat otetaan vastaan. Viisaimmat ja kehitty-
neemmät k.m. kuuluvat tällaisiin pikku kerhoihin.

Kahden kuulevan tanskalaisen kanssa matkus-
tin Brysselistä Pariisia kohti.

Eräänä kauniina, hiljaisena iltana polttavan
kuuman päivän jälkeen lähti Pariisiin menevä pi-
kajuna liikkeelle Brysselin pääasemalta »Gar du
Midi». 3 tuntia ajettuumme pysähtyi juna Belgian
ja Ranskan raja-asemalla. Passeja ei siinä tark-
kasteta. Mutta sen sijaan tulivat tullimiehet ju-
naan ja etsivät matkustajain tavaroista varsinkin
tupakkaa, jota ei saa tuoda Ranskaan ilman tullia.
Eräällä hollantilaisella oli laatikollinen sikaareja
matkalaukussaan. Tullimiehet vaativat häneltä
50 frangia tullia. Sitä hän ei tahtonut maksaa,
vaan viskasi koko sikarilaatikkonsa tervatyyny-
riin! Hän ei tahtonut antaa näitä tullimiesten nau-
tittaviksi. Tunnin perästä jatkettiin matkaa. Juna
kulki aluksi noin 2 tunnin ajan läpi synkkien seu-
tujen. Näillä paikoilla oli näet maailmansota kau-
heana riehunut ja jättänyt raunioita, soraläjiä,
sortuneita kyliä ja kaupungeja, pirstoutuneita
metsiä ja hävitettyjä vainioita jälkeensä. Saksalaisten
voimakkaat sota-aseet olivat muuttaneet
entisen kukoistavan seudun kuolleeksi kentäksi.
8 tunnin rautatiematkan jälkeen ajaa hyristi ju-
namme Parisin asemalle »Gar du Nord» kello 7
aamulla. Asema oli täynnä väkeä. Siinä liikkui
miehiä sini-puna-keltaisine kaulahuiveineen, eväs-
pussineen ja lattiamatosta tehtyine tavaranyyt-
teineen, miehiä matkalla tehtäisiin ja työmailleen.
kalpeankeltaisia, laihoja kasvoja, tummasilmäisiä,
mustatukkaisia. Kuinka mustaa ja liikaista siellä
oli! En koskaan ollut voinut ajatella, että Parii-
sin suuri asema olisi niin likainen. Olivatpa rau-
tatievaunutkin hirvittävän likaiset. Läksin kadulle
kävelemään ja katselemaan minnepäin tästä läk-
sisin. Ensän luulin erehdyksessä tulleeni väärälle
asemalle, eihän tämä tällainen voinut olla Pariisin
asema. Mutta olinhan jo junan ikkunasta nähnyt
korkean Eiffeltornin huipun. Ja luinhan asema-
huoneen seinästä paksuin kirjaimin maalatun:
Paris.

Ensi aluksi tunsin syvästi pettyneeni Pariisiin
suhteen. Tämähän oli kuin mikäkin sikala. Ase-
man ulkopuolella kadulla kuljeskeli laumoittain

lapsia isiensä ja äitiensä kanssa kokoilemassa kadulta luujätteitä ja muuta roskaa, mitä voisivat myydä. Sillä hetkellä toivoin mitä pikemmin pääseväni takaisin Köpenhaminaan. Mutta kun nyt olin Pariisissa, niin oli tyydyttävä kohtalooni. En koskaan unohda kengänkiilloittajaa, jonka piti puhdistaa jalkineeni. Röyhkeämpää poikaa en milloinkaan ole nähnyt. Hän aikoi oikein kiskomalla kiskoa minulta rahaa. Mutta minäpä en antanut pettää itseäni. Ken aikoo matkustaa Pariisiin, muistakoon, että kenkäinkiillotus maksaa 50 centimiä. Jos kiillottaja vaatii enempää, niin paiskaa vaan 50 centimiä katuun, kyllä hän sen korjaa ja siihen tyytyy. Kulkiessani Pariisissa ristiin ja rastiin huomasin, että raitiovaunulla kulkeminen tulee kalliiksi. Mutta maanalaisella rautatiellä kulku on kaksi kertaa halvempaa. Muutoni huomasi, että Pariisissa osaa eksymättä kulkea ainoastaan se, joka siellä on syntynyt, kasvanut ja ikänsä elänyt. Minulle kävi kerran niin, että kun piti Rue Rivali-kadulta lähteä kulkemaan erälle toiselle kadulle, niin tunnin perästä löysin itseni siitä, mistä olin lähtenytkin. En osaa selittää miten näin kävi.

Kävin katselemissa kaupungin nähtävyyksiä, m. m. raatihuonetta, Invaliidihotellia, johon maailmansodassa voitettuja tykkeitä oli asetettu nähtäviksi, rautatievaunua, jossa Ranskan sotapäällikkö allekirjoitti rauhansopimuksen, museoita, kokoelmia, riemuporttia, Napoleonin hautaa ja Eiffeltornia, johon pääsee hissillä 5 centimillä. Kävin myös Notre-Damen kirkossa ja sen tornissa. Kirkon ovella oli kaksi nunnaa polvillaan ojentaen käsiään ohikulkijoille. Heidän käsiinsä sai kukin panna rahaa. Kirkossa näin papin istuvan pöytänsä ääressä. Hän suuteli ihmisten käsiä, kun he antoivat rahaa kirkolle. Jos tahtoi saada pienen tuolin, jolle voi laskeutua polvilleen rukoilemaan, niin täytyi siitäkin maksaa. Paljon rahaa kertyi näin kirkolle. Näin papin täydessä juhlapuvussa laulavan latinankielisiä messuja. Pappi seisoi rauta-aidan sisällä olevalla korokkeella ja luki paksumusta raamatusta, jonka lehdet olivat niin suuret kuin sanomalehti. Kirkko oli kirjavanhoreka kuin kaupapuoti. Siellä riippui kukkakoristeita, pyhän kuvia ja sydämen kuvia kaikkialla pitkin seinää ja pilareja. Siellä oli myös useita alttareja eli sivukappelia, joihin ihmiset menivät rukoilemaan.

Sekä Pariisissa että Brysselissä näin usein, varsinkin sunnuntaisin, kirkollisia kulkueita ja muita menoja. Kulkueissa oli pitkät jonot ihmisiä, monia pyhän kuvia, Neitsyt Maarian, enkelten, Jeesuksen kuvia, lippuja, pyhän jäännöksiä y. m., niin että kulkueet tarjosivat loistavan kirjavan näyn. Kulkueissa esitettiin myös raamatullisia tapahtumia, luettiin ja laulettiin hengellisiä virsiä. — Katselin myös Pariisia yön aikaan ja liikkukelin hyvinkin vaarallisilla paikoilla. Varoitan ketään menemästä sinne yksin, sillä sellainen yritys voi tulla hengenvaaralliseksi. Naisten ei

pidä sinne koskaan mennä, niin peloittavan huonoa elämää siellä saa nähdä. Eräällä torilla myytiin kaikenlaista tavaraa, mitä taivaan ja maan välillä olla saattaa. Siellä kokoontuu kaikenlaiset keräilijät ja ostajat kaikesta maailmasta hankkimaan itselleen harvinaisia, vanhanaikaisia ja kallisarvoisia esineitä. Aina sieltä jotain löysi, jonka sai muutamalla pennilläkin ostetuksi.

Käsitykseni ranskalaisista on nyt suuresti muuttunut. Sanotaan, että ranskalaiset ovat maailman sivistynein, vapain ja kehittynein kansa. Mutta sitä en minä voi sanoa. Ehkä asianlaita on sellainen hienommissa piireissä, mutta ei yleisesti. — Minä olen huomannut, että ranskalaiset voivat olla »porsasmaisia», vieläpä »sikamaisiakin» monissa asioissa. Belgialaiset ovat paljon puhdassiivoisempia, kohteliaampia ja rakastettavampia kuin ranskalaiset. Hotelleissa on aina hienoa, mutta oleskelu kansan keskuudessa kotioloissa on jotakin aivan toista. Siellä voi oppia tuntemaan elämää sen oikeassa valossa. En tahtoisi olla siellä käsi-työläisenä, siitä olen saanut tarpeekseni.

Päätin siis lähteä kotimaahani. Marraskuun 26 p:nä pääsin Tanskaan takaisin. Täällä oli kaikki puhdasta, mukavat rautatievaunut, siistiä kaikkialla, niin että silmää hiveli, kun kokonaisen vuoden ajan kuljettuani vierasten kansain luona taas pääsin kotiin.

Tosi on sananlasku: »Oma maa mansikka, muu maa mustikka.»

JÄLKIKIRJOITUS.

Kotimaahan tultuani oli täällä puhjennut suuria lakkoja, enkä siis pääsyt työhön. Sentähden päätin lähteä *Saksaan* hankkimaan lisäoppia.

Matkustin *Hampuriin*. Viivyin siellä päivän, katsellen tuon suuren satama- ja tehdaskaupungin nähtävyyksiä. Saksalaisista sain hyvän käsityksen. He ovat siistimpiä ja paremmin puettuja kuin ihmiset muissa maissa, missä olen käynyt, kohteliaampia, rakastettavampia, valmiita neuvoamaan, jos jotain heiltä kyselee. Hauska oli päivä, jonka Hampurissa vietin. Sieltä matkustin *Bremeniin*, jossa sain heti työpaikan Hansa-Lloyd automobiili-tehtaissa, jossa 5,000 miestä työskenteli. Ja minun oli siellä hyvä olla, mutta en saanut maassaokeskelu-lupaa. Tehtaan johtaja vaati minua sitoutumaan yhdeksi vuodeksi työpaikkaani. Siihen en sustunut ja sentähden ei hallitus antanut minulle lupaa oleskella kauemmin maassa. Kokonaiseksi vuodeksi taas en voinut sitoutua jäämään tehtaaseen palkan pienuuden takia. Palkkaa olisin saanut 37 Saksan markkaa (370 Suomen mk.) viikossa ja tästä otettiin 7 mk. viikossa pois sairaspukassaan, veroihin, työkyvyttömyyskassaan y. m. Palkaksi jäi siis vain 28 mk. viikossa ankanan raskaasta työstä 9 tuntia päivässä. Kaikki oli siellä hirveän kallista ja ruoka niin huonoa, että tuntui mahdottomalta elää sillä. Tapasin useita tanskalaisia. Kaikki he neuvoivat minua pysymään kotona Tanskassa, sillä siellä

on kaikin puolin paremmat olot: »Ei kannata läheteä ulkomaille kurjuutta kokemaan. On hyvä matkustaa ulkomaillekin lisäoppia saamaan sitten kun olot paranevat. Mutta sodan jälkeinen kurjuus ja epävarmuus on vielä kaikkialla tuntuvana. Ei ole ajat vielä niin hyvät kuin ennen sotaa. Ja kuuromykän on kovin, kovin vaikeaa nykyisin tulla toimeen vieraisissa maissa.»

Bremen on iso kaupunki, 300,000 asukasta. Nähtävyyksiä katselin sielläkin. Olin siellä Saksan presidentinvaalin aikana, jolloin *Hindenburg* valittiin valtakunnan presidentiksi. Hänen kuviaan oli ripustettu kaikkiin ikkunoihin nähtäväksi. Oltuani 14 päivää Saksassa palasin kotiin.

Kaksi kuuromykkäisisarusta ja heidän koiransa.

Itävallan pääkaupungissa Wienissä asui vuosia sitten kaksois-siskot *Emma* ja *Rosalie* Lackenbacher, molemmat kuuromykkiä. 4 vuoden vanhoina otettiin heille kotiopettaja, joka opetti heitä puhumaan sekä suulla että sormilla. Heidän vanhempansa oppivat myös erittäin hyvin ja selvästi puhumaan heidän kanssaan. Kun *Emma* ja *Rosalie* olivat 22 vuoden vanhoja kuoli heidän isänsä. Muutaman viikon perästä kuoli äitikin. He jäivät orvoiksi.

Heillä oli ikävä elää yksin. Ennen olivat vanhemmat aina heidän kanssaan, nyt olivat he yksin maailmassa. Vielä vähenivät heidän varansakin, niin että heidän täytyi elää kovin säästävästi. Kun he eivät voineet kuulla kun ihmiset kolkuttivat heidän oveaan tahi soittivat ovikelloa päästäkseen sisään, päätti *Emma* hankkia koiran taloon. Sanomalehdistä he huomasivat ilmoituksen, jossa tarjottiin viisaita koiranpentuja myytäväksi. He ostivat kaksi italialaista koiranpentua itselleen.

Koirat tottuivat pian uusiin omistajiinsa. *Emma* rupesi niitä opettamaan. Koirat oppivat helpommin ymmärtämään viittaamista kuin puhekieltä. Koirien näköaisti on paljon enemmän kehittynyt kuin kuulo. Ne ymmärtävät helposti. Heillä ei ollut nimiä. Mutta isompi koira ymmärsi hänelle puhuttavan kun *Emma* nosti vasempaa kättään. Pienempi koira taas totteli *Emman* oikeaa kättä. Jos ovea kolkutettiin tahi kun ovikello soi hypäsivät molemmat koirat haukkuen ovelelle. Aina pysyivät kumpikin koira emäntiensä suojassa. He ymmärsivät heidän jokaisen sormen- ja kädenliikkeensä. 10 vuotta elivät nämä 4 onnellisina ja yksimielisinä yhdessä. Eräänä päivänä söivät sisarusket kalaa. *Rosalien* kurkkuun tarttui suuri kalanluu eli ruoto. *Emma* juoksi hänen kanssaan katua pitkin sairaalaan päin aikoen viedä hänet lääkärin luo, joka ottaisi pois ruodon kurkusta. Tiellä tukehtui *Rosalie* ja kuoli.

Emma suri niin kovin, että menetti järkensä ja 8 päivän perästä ampui itsensä. Jällelle jääneestä kirjeestä näkyi, että hänellä oli aikomuksena tappaa molemmat koiransakin. Mutta nähtävästi ei hänellä ollut sydäntä ottaa henkeä rakkailta koiriltaan. Hän oli määrännyt perijäkseen erään hyväntahtoisen sukulaisen, jonka hän tiesi rakastavan eläimiä.

Tämä sukulainen muutti sisar-vainajain kotiin ja hoiteli koiria hellästi. Turhaan! Kahdeksan päivän kuluttua olivat molemmat koirat kuolleet. *Rosalie*-vainaan koira kuoli kl. 1 päivällä niinkuin emäntänsäkin ja *Emman* koira kuoli kl. 8 illalla kuten *Emmakin* oli lopettanut päivänsä.

(Saksasta)

URHEILUOSASTO

KUL:n perustamasta kiertopalkinnosta

1500 ja 5000 m juoksuissa kilpailtiin yht'aikaa liiton piirikunnissa 19—20. 9. 25, joissa saavutettiin seuraavat tulokset:

1500 m juoksu:

J. Luomajoki, H:ki	4,34,1
V. Holmberg, "	4,39,1
A. Holopainen, Kuopio	4,41,8
E. Hollo, Turku	4,46
Hj. Sandblom, H:ki	4,47,2
U. Lehtimäki, Turku	4,48
A. Ahonen, Kotka	4,51,5
A. Järvinen, Turku	4,54,9
J. Pääkkönen, Viipuri	5,32,3

5000 m juoksu:

A. Holopainen, Kuopio	16,55,6
J. Luomajoki, H:ki	17,05,2
V. Holmberg, "	17,11
Hj. Sandblom, "	17,40,6
U. Lehtimäki, Turku	17,45,4
A. Järvinen, "	17,52
A. Ahonen, Kotka	17,59
E. Hollo, Turku	18,31,6
J. Pääkkönen, V:ri	22,08

Yhteenlaskettu aika:

A. Holopainen	21,37,4
J. Luomajoki	21,39,3
V. Holmberg	21,50,1
A. Ahonen	22,10,5
Hj. Sandblom	22,27,8
U. Lehtimäki	22,33,4

Tampereelta ja Jyväskylästä ei ole tullut tulosoilmoituksia.

KUL:n viestinjuoksukilpailuihin 4 x 100 m:llä alle 16-vuotuisille kuurom. koulujen poika-oppilaille osallistuivat allamainitut koulut seuraavilla tuloksilla:

1) **Oulu:** Tenho Harju, Leo Kurjatkin, Seppo Heikkinen, Allan Alakilponen, aika 60,3.

2) **Turku:** Leo Luoto, Olavi Merikallio, Niilo Mikkola, Armas Sainio, aika 63,9.

Jyväskylässä ei voitu määrätyn ikärajan täyttävien oppilaitten puutteesta järjestää vielä kilpailuja. Muista kouluista ei ole lähetetty mitään tietoja. Kiitokset järjestäjille!

Hyviä juoksutuloksia on saavuttanut vapaasti kehittyvä k.m. urheilija **Toivo Ala-Kilponen** Ähtärin Nuorisoseuran järjestämässä kilpailuissa menneenä kesänä. Hän on läpikäynyt Oulun k.m. koulun ja vielä verraten nuori. Parhaat tuloksensa ovat:

1500 m juoksussa	4,11 (?)
" " "	4,28 (!)
2000 " "	6,41
3000 " "	9,20
5000 " "	18,00

Tietoja kotimaasta.

— **Kuuroykkäin esitelmä- ja valistuspäivät.** Turun kuuroykkäinyhdistyksen toimesta pidettiin Turussa syyskuun 19—21 p:nä kuuroykkäin esitelmä- ja valistuspäivät kuuroykkäin huoneustossa Yliopistonkadun 6:ssa. Ne alkoivat viime lauantaina klo 5 i.p. ja oli saapunut runsaasti toistasataa kuuroykkää Turusta ja sen ympäristöstä.

Avauspuheen piti Turun kuuroykkäinyhdistyksen puheenjohtaja, opettaja **J. K. Palomaa**, joka puheessaan painosti kuuroykkäin valistustyön tärkeyttä, jossa esitelmäpäivät on pidettävä erittäin sopivana toimintamuotona. Tämän jälkeen pidettiin kaksi esitelmää, jotka — samoin kuin seuraavien päivienkin esitelmät — koskivat läheisesti kuuroykkäin sivistystarpeita. Esitelmää puhekielillä pitivät tunnetut kuuroykkäin valistustyöntekijät, nimittäin opettajat **A. Nyström**, pastori **K. A. Nyman**, johtaja **E. J. Pesonen** ja opettaja **J. K. Palomaa** sekä opettajakokelas **K. Lehtinen**. Esitelmäpäivien osanottajat tekivät myöskin kolmantena päivänä kaksi onnistunutta opintoretkeä, toisen Turun linnan historialliseen museoon ja toisen Turun suomalaisen yliopiston kasvitieteelliseen puutarhaan, jossa puutarhuri **O. Gauffin** ystävällisesti opetti ja selitti hyötykasvien osaston nähtävyyksiä, joista etenkin maanviljelijöille — joita suurin osa retkeilijöistä oli — tuntui olleen suuri hyöty.

Ensimmäisenä esitelmäpäivänä pidettiin osanottajille myöskin iltama ohjelmineen, josta mainittakoon herra **E. Savisaaren** esittämä. Toisena päivänä, sunnuntaina piti kuuroykkäin matkapappi, pastori **Nyman** aamupuolella hartaushetken ja iltapäivällä vietettiin Turun kuuroykkäin raittiusyhdistyksen 20-vuotista juhlaa, jossa m.m. puhumalla puheen piti hra **E. Savisaari** yhdistyksen synnystä ja opettaja **J. K. Palomaa** puhekielillä esitelmän nykyisestä raittiusliikenteestä maassamme yleensä ja kuuroykkäin keskuudessa. Juhlailaisuutta varten oli huoneusto kauniisti koristettu.

Esitelmäpäivien lopettaminen tapahtui kolmannen päivän illalla, jolloin hra **E. Savisaari** puhumalla puhui kuuroykkäin puolesta pastori **K. A. Nymanille**, joka piakkoin siirtyy toiselle työalalle. Pastori **Nyman** on ol-

lut kuuroykkäin työssä 21 vuotta, josta ajasta 17 vuotta heidän sielunpaimenenaan.

Esitelmäpäivien lopettajaispuheessaan loi opettaja **J. K. Palomaa** katsauksen pidettyihin esitelmiin, toivoen niistä koituvan hyötyä osanottajille heidän jokapäiväisiin töihinsä palauttaen. Lopuksi piti pastori **K. A. Nyman** rukouksen, toivottaen Korkeimman siunausta kuuroykkäille ja heidän työilleen.

— **Puheharjoituksia** pidetään, kuten ennenkin, Turun kuuroykkäinyhdistyksessä alkavana lukuvuotena. Harjoituksia tällä kertaa pitää opettajakokelas **K. Lehtinen**. Harjoituksien päätyttyä on yhdistyksessä lausuntokilpailut.

— **Turun kuuroykkäinyhdistys** avattiin syyskuun 13 p:nä. Yhdistyksen jäsenet olivat runsaslukuisina saapuneet alkajaisilaisuuteen.

— **Kuolleita.** Kolme nuorta kuuroykkää on äskettäin kuollut. Virtain pitäjässä kuoli toukok. 18 p:nä talollisen poika **Lauri Vehmas**, Oulun k.m. koulun ent. oppilas liki 24 v. vanhana lyhyen taudin sairastettuaan. Karkussa kuoli kesäk. 27 p. puuseppä **Aarne Josua Palomäki** 28 v. vanhana sairastettuaan keuhkotautia. Vainaja työskenteli viimeksi Tamperella. — Sillinjärvellä kuoli elokuun 14 p:nä talollinen **Kalle Väänänen** 31 v. vanhana. Vainaja oli käynyt Kuopion kuuropienkoulun ja oli naimisissa kuulevan vaimon kanssa. Viime syksynä osti hän oman talon Sillinjärvellä, jonne muutti perheineen lapsuudenkodistaan. Tämäkin vainaja kuoli keuhkotautiin.

— **Lahjoja Ävikin sähköistämiseksi.** Esitelmäpäivillä Tampereella kootti 105 mk, Lahden k.m. jumalanpalveluksessa 55 mk, samoin Virtain k.m. 83 mk, Pihtiputaan 7 mk; Antti Härmä, Keuru 10 mk; insinööri **G. Törnblom**, Helsinki 25 mk; Väinö Saloman perhe Kerava 25 mk; Nimittämätön 100 mk. — Ävikin saunarakennus, leipomatupa ja vierashuone ovat vielä pimeässä. Ei ole saatu sinne vielä sähkövaloa! Siksi otetaan vielä vähän lahjoituksia vastaan kiitollisuudella. **H. Nyberg**, Johannesentie 4, Helsinki.

— **Esitelmäpäivät**, kolmanner järjestyksessä, pidettiin Tampereen k.m. yhdistyksen toimesta Tampereelle syysk. 26 ja 27 p:nä. Esitelmäpäiville oli kokoontunut noin 80 k.m. Esitelmää pitivät opettajat **Anna Nyström** Turusta „itsekasvatuksen merkityksestä“ sekä „lähetystyöstä Intiassa“. Herra **E. Karilas** piti kolme esitelmää „Nuoruuden ajan oikeinkäyttämistä“, „puhtausvaistoista ja kylpytavoista eri kansojen keskuudessa“ sekä „urheiluaatteesta k.m. piireissä“. Pastori **Nyberg** käsiteli kahdessa esitelmässä **K. O. Malmin** elämäntyötä, jonka syntymästä pian 100 vuotta on kulunut. Vielä piti pastori **Nyberg** hartaushetken sunnuntaina sekä kertoi illanvietossa havainnoitaan kuluneen kesän ajoilta. Esitelmäpäivien ohjelman kuuluu vielä käynti Hämeen museossa, jonka kokoelmiin tutustuminen oli sekä huvittavaa että opettavaa. Sunnuntai-iltana oli yhteinen illanvietto monine puheineen.

— **Tampereella** pidetään tavanmukaiset „kirkkopäivät“ marraskuun 1 p:nä, pyhäinmiesten päivänä. Puhujina: past. **H. Nyberg** ja hra **J. Sundberg**. Kokoonnutaan edellisenä lauantaina kello 6 i.p. **Johanneksen** kansakoululla. „Lesken ropo“ laatikot tyhjennetään.

— **Pastori K. A. Nyman**, Turun hiippakunnan k.m. matkapappi on hakenut Vaasan lääninvankilan papin virkaa. Ainoana hakijana tulee hän nähtävästi saamaankin viran, vaikka Tuomiokapitulin nimitys tätä kirjoittaessa ei vielä ole tapahtunut. Näinollen menettävät Turun hiippakunnan k.m. monivuotisen pappinsa pian. Päälaamme asiaan.

— **Viipurista.** Uuden työ kautensa aloitti Viipurin K.m.ys 13 p:nä syyskuuta. Edellisenä sunnuntaina kävi k.m. matkapappi **Myyryläinen** puhumassa matkoistaan ja Jumalan sanasta.

Sitten sen puheenjohtaja **Helmi Kaski** piti avauspuheen kehoituksella hyvään sopuun. **Aleks. Puolakka**

luennoitsi nykyaikaisista puoskarien' parannuskeinoista, koettaen saada niitä naurunalaisiksi ja oman nimensä alkuperästä. Saapuvilla oli 2 kotkalaista, jotka puhuivat oman seudunsa oloista. Ja sitten oli vielä tavanmukaista hyvää kahvitarjoilua.

— **Pohjoismainen aistivalliskoulujen opettajainkokous** pidetään Norjassa Trondhjemin kaupungissa ensi heinäkuun alkupäivinä.

— **Keuru.** Heinäkuun 26 p:nä oli keuruulaisilla kuuromykillä juhlapäivä. Silloin tuli ent. johtajatar *Maria Kahelin* Jyväskylästä kotiini. Meille oli kokoontunut 7 kuuromykkää. Hän puhui meille päivän evankeuliumin johdosta. Puheen jälkeen me keskustelimme säästävyydestä. Kiitämme johtajatar Kaheliniä käynnistään ja toivomme saavamme vatedeskin puhujia Keuruulle.

Terveiseni Kuopion koulun
Antti H.

— **Oikäisu.** Paha painovirhe tuli lehtemme viime numerossa olleeseen *Nikkarilan Talouskoulun* ilmoitukseen. Siinä sanotaan, että koulun oppiaika on 5 vuotta! Pitää olla 2 vuotta.

Siis oppilaat ovat talouskoulussa 2 vuotta.

Kuuromykkäin Joul

Tänäkin jouluna julkaisee Suomen Kuuromykkäin Liitto *oman joululehden* maamme kuuromykkille ja heidän ystävilleen. Joululehteemme ovat useat k.m. opettajat lähettäneet kirjoituksia ja kuvia. Sen sisältö tulee siis rikkaaksi ja tuottaa se lukijoilleen varmaan monta opettavaista ja hauskaa hetkeä joulujuhlan päivinä. Mainitsemme tässä vain esim. tunnetun kirjailijan, opettaja *Paulaharjun* viehättävän kuvauksen matkaltaan Tenojokea pitkin Lappiin sekä rouva *Paulaharjun* sievän kertomuksen Lapin lapsista. Molempiin kirjoituksiin liittyy runsaasti hra *Paulaharjun* ottamia kuvia sekä Tenojoen varsilta että Lapin lapsista. — Opettajat, herra S. Seppälä, maisteri E. Engblom, rouva Ebba Pesonen, pastorit Nyman ja Nyberg y.m. ovat myös lähettäneet joululehteen kirjoituksia eri aloilta.

Toivottavasti samat reippaat, kuurot asiamiehet, jotka ennenkin ovat joululehteämme myyneet taas tänäkin vuonna virkeästi rupeavat hankkimaan sille ostajia ja tilaajia. Hinta 5 mk.

Surren ilmoitamme, että rakas veljemme ja sulhaseni

Aarne Josua Palomäki

synt 4. 1 1897, kuoli 27. 6. 1925 Karkussa. Lähinnä häntä kaipaamaan jäivät 3 siskoa, morsian sekä muut sukulaiset ja tuttavat.

Sisarukset ja Suoma.

„Jo nuorena on hyvä kaunistaa Jeesuksen rintaan saada painaa pää.“

Nikkarilan Kuuromykkä tyttöjen Talouskouluun

otetaan uusia oppilaita tulevan marraskuun 1 p:nä. Oppiaika kestää 2 vuotta. Opetus on sekä käytännöllistä että tietopuolista. Oppilaat saavat koululta vapaan opetuksen ja täysihoidon sekä vaatesuvastuksia ja vapaat koulumatkat rautateillä.

Oppilaaksi pyrkijän on lähetettävä itsensä kirjoittaman hakemuksen mukana:

1:si oikeaksi todistettu jäljennös kuurom. koulun päästötodistuksesta,

2:si papintodistus,

3:si lääkärintodistus ja

4:si vanhempain tai holhoojan lupatodistus, jos hakija on alaikäinen.

Hakijan tulee olla täyttänyt 17. vuotta.

Nikkarilan Talouskoulun entisiä oppilaita otetaan 1 vuoden kestäväälle

jatkokurssille.

Pääsyä varten tarvitaan ainoastaan hakemus, jossa on ilmoitettava mitä talouden aloja (korkeintaan 2) hakija haluaa opiskella. Neuvoja oppialojen valinnassa annetaan koulun puolesta tiedusteleville.

Jatkokurssin oppilailla on kaikki samat edut kuin muillakin oppilailla, jota paitsi heille jaetaan kuukausittain pieniä ahkeruuspalkkioita rahassa.

Hakemukset lähetetään osoitteella: Kuurom. Talouskoulu, Pieksämäki, Nikkarila.

KIHLOISSA

Annikki Hanhisuanto
Frans H. Pisilä

Pudasjärvi

25. 9. 1925.

Pyhäjoki

VIHITTY

Anna Piironen
Frans Kulmala

Kiikka

Tampereella 22. 9. 1925.

Kiikka

Talollinen

Kalle Väänänen

Lapinlahdelta kuoli 14. 8. keuhkotaudin murtamana 32:nnessä ikävuodellaan Siilinjärvellä. Häntä kaivaten muistelevat kuuleva vaimo, poika, äiti, sisar ja 2 veljeä.